

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

**PLEASE NOTE! THIS IS A PARALLEL PUBLISHED VERSION /
SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE**

This is an electronic reprint of the original article.

This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Hännikäinen-Uutela, Anna-Liisa; Lähdeniemi, Mirka

Title: Osaamiskeskus Nuoska: Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa

Version: Publisher's PDF

Please cite the original version:

Hännikäinen-Uutela, A.; Lähdeniemi, M. (2020). Osaamiskeskus Nuoska: Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Nuorisotyö 3, 6 - 8.

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio voi erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Hännikäinen-Uutela, Anna-Liisa; Lähdeniemi, Mirka

Otsikko: Osaamiskeskus Nuoska: Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa

Versio: Publisher's PDF

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hännikäinen-Uutela, A.; Lähdeniemi, M. (2020). Osaamiskeskus Nuoska: Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Nuorisotyö 3, 6 - 8.

Osaamiskeskus Nuoska

Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa

Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa on muovautuvaa kuten nuoskalumi. Nuoskalumi soveltuu pienten lyhtyjen rakentamiseen yhtä hyvin kuin suurten rakennelmienkin materiaaliksi. Myös Osaamiskeskus Nuoska tukee yhtä lailla pienten kuntien kuin suurten kaupunkienkin nuorisotyötä – erityisen kiinnostuneita olemme paikallisiin tarpeisiin kehitettävistä ratkaisuista.

Mitä nuorisotyöntekijä hyötyy Nuoskasta?

Nuoska kokoaa ja levittää tietoa nuorisotyön toimintatavoista kouluissa ja oppilaitoksissa valtakunnallisesti. Nuoskan tavoitteena on kehittää toimivaa nuorisotyötä osaksi koulujen ja oppilaitosten arkea opetussuunnitelman mukaisesti. Ytimessä on nuorten vertaistoiminnan edistäminen sekä osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen. Tavoitteena on lisätä nuorisotyön osuutta koulujen ja oppilaitosten kasvattajayhteisöissä. Nuoskan kautta nuorisotyöntekijä saa toimintamalleja kasvattajayhteisöön liittymisestä ja roolistaan koulun kasvattajayhteisössä.

Koulunuorisotyötä tehdään jo suurimassa osassa Suomen kuntia jossain muodossa. Kehittämiskohteena osaamiskeskuskaudella on erityisesti yläkoulun, toisen asteen ja nivelvaiheen nuorisotyö. Palvelujen

laadukkuus ja yhdenvertainen saavutettavuus eri puolilla Suomea halutaan myös turvata. Ammatillisen koulutuksen asuntolapalveluiden ohjaustyötä vahvistetaan. Nuoska pyrkii sanallistamaan ja vahvistamaan nuorisotyön osaamista, jotta sen vaikuttavuus saataisiin paremmin esiin. Nuoska toimii nuorisotyön viestinviejänä myös opetus- ja kulttuuriministeriön suuntaan. Nuoska tarjoaa tukea ja maksutonta koulutusta nuorisotyöntekijöille.

Osaamisen lisäämistä ja verkostoja

Syksyn 2020 aikana Nuoska toteutti koulutustarvekartoituksen verkkokyselynä nuorisotyöntekijöille sekä koulujen ja oppilaitosten yhteisöllisille opiskeluhoitoryhmille. Kartoituksen pohjalta suunnitellaan koulutuksia, jotka ovat saatavilla verkossa valtakunnallisesti. Koulutuskalenterin löydät

Nuoskan kotisivuilta. Koulutukset suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä Aluehallintovirastojen (Avi) kanssa ja Mikkelissä järjestetään mm. Uusi koulu -seminaarit 17.3.2021 ja 18.–19.3.2022.

Koulutuksiin toivotaan mukaan nuorisotyöntekijöiden lisäksi koulujen ja oppilaitosten henkilöstöä yhteisen näkemyksen rakentamiseksi. Yhteisöön kuulumisen tunne kohottaa nuorten elämän laatua ja ehkäisee myös koulupudokkuutta. Nuoskan kautta tarjoutuu nuorisotyöntekijöille yhteistyöverkostoja ja tukea työssä jaksamiseen, koska he ovat usein ainoita ammattialansa edustajia kouluilla. Koulutustarjonnassa huomioidaan myös Avien erityisavustuksella palkattavien koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön sijoittuvien työntekijöiden tarpeita. Muita valmiita koulutuspaketteja on jo saatavilla osatoteuttajajoukoltamme esim. mielenterveys- ja päihdeasioihin liittyen.

Koulunuorisotyössä nuorten osallisuus ja vertaistoiminta toteutuivat Pojat lukevat pojille -toiminnassa. Etelä-Savon ammattiopiston pojat kävivät lukemassa ääneen Kalevankankaan koulun 1-luokkalaisille pojille vuonna 2019. Lukemiseen innostamisen ohella merkityksellistä olivat isojen ja pienten poikien kohtaamiset.

Laadun ja arvioinnin kehittäminen

Yhtenä Nuoskan tulosodotuksena on, että kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on laadukasta ja arviointeihin perustuvaa. Osaamiskeskuskaudella kehitetään laatuohjeistus sekä rakennetaan vaikuttavuuden arviointimalli koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön. Arviointi-indikaattorit kehitetään sekä perus- että toiselle asteelle ja nivelvaiheeseen. Nuorisotutkimusseura ja Åbo Akademi tuottavat arviointitietoa sekä osaamiskeskuksen tarpeisiin vastaavia tutkimuksia ja selvityksiä. Tutkimuksissa tarkastellaan mm. sitä, miten nuoret kokevat kouluissa tehtävän nuorisotyön. Åbo Akademi tarkastelee ruotsinkielisten koulu- ja oppilaitosnuorisotyön erityispiirteitä.

Ruotsinkielisen toiminnan vahvistaminen nuorisotyössä

Nuoska vahvistaa osaamiskeskustoiminnan kaksikielisyyttä koordinoimalla kaik-

kien osaamiskeskusten ruotsinkielistä toimintaa. Tavoitteena on laadukas toiminta, joka huomioi suomenruotsalaisen nuorisotyön erityispiirteet, kuten alueelliset näkökohdat sekä yhteistoiminnan kolmannen sektorin kanssa. Nuoskassa Folkhälsan vastaa osaamiskeskusten ruotsinkielisen toiminnan verkostotyöstä ja tiedonvälityksestä. Tavoitteena on kehittää joustava toimintamalli, joka mahdollistaa kokemusten vaihdon, yhdessä oppimisen ja resurssien optimaalisen käytön. Osaamiskeskusten kehitystyön tulee saavuttaa myös ruotsinkieliset kohderyhmät.

Folkhälsan koordinoi osaamiskeskusten ruotsinkielistä koulutusta. Erityiskysymyksistä järjestetään täydennyskoulutusta osaamiskeskuksissa kehitetyistä toimintamalleista käytännön toimijoille ja alan tutkijoille. Vuosittain järjestetään myös seminaari laaja-alaisemmista aiheista. Osa koulutuksista toteutetaan verkossa.

NUOSKAN KESKEISIÄ TAVOITTEITA

- 1. Koota, tehdä tunnetuksi ja levittää** nuoris- ja opetustoimen yhteistyön hyviä käytänteitä, joiden kautta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on yleistynyt.
- 2. Mallintaa ja kehittää** kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön muotoja ja osa-alueita niin, että nuorisotyö on laadukasta ja arviointeihin perustuvaa.
- 3. Vahvistaa** osaamiskeskustoiminnan kaksikielisyyttä koordinoimalla kaikkien kuuden osaamiskeskuksen ruotsinkielistä toimintaa.

Miksi nuorisotyötä kouluihin?

Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää nuorisotyötä voidaan lähestyä yhteisökasvatuksen ekologisen mallin kautta (sivu 8). Nuori on keskiössä: jokaisen koulun tai oppilaitoksen voidaan ajatella olevan olemassa yk-

sittäistä nuorta varten. Nuoret muodostavat vertaisryhmiä koulu- ja oppilaitosyhteisönsä sisällä ja vapaa-ajallaan. Ryhmiin kokoon-tuu keskenään samanhenkisiä nuoria.

Vertaisryhmille muotoutuu omat toimin-tatapansa ja lainalaisuutensa. Vertaisryh-mät eivät toimi ilman aikuisten tukea – kou-lun ja oppilaitoksen kasvattajayhteisö on siis merkityksellinen ja riittävän vahvana se pys-tyy tukemaan vertaisryhmää niin, että se tu-kee nuorta aikuisuuteen kasvussa oppiaine-sisältöjen oppimisen lisäksi. Kasvattajayh-teisö pystyy tukemaan nuoren minuuden kehittymistä ja yhteiskuntakelpoiseksi kas-vamista – ”tolokun ihmiseksi” tulemista.

Jotta kasvattajayhteisöstä kehittyisi tar-peeksi vahva, siihen pitää kuulua opetus-henkilöstön lisäksi myös muita ammattilai-sia, esimerkiksi kouluterveyshenkilöstöä ja nuorisotyöntekijöitä. Opettajalla on kouluis-sa aina pedagoginen vastuu, nuoren elämän muilla osa-alueilla vastuu on muilla toimi-joilla. Organisaatio- ja yhteiskunnallisen ta-son päätöksistä riippuu, millainen resurssi opetuksen järjestäjällä on käytettävissään, ja miten monialaiseksi kasvattajayhteisö voi muotoutua. Tärkeintä on, että nuori kohda-taan avoimesti hänen toiveitaan kuunnellen ja vahvaa tukea tarjoten – ennaltaehkäise-

västi. Kun kasvattajayhteisössä on muka-na aikuisia useilta ammattialoilta, ”tolokun ihmiseksi” kasvuun on hyvät mahdollisuu-det. Tämä mahdollistaa myös uusien ope-tussuunnitelmien toteutumisen parhaalla mahdollisella tavalla: ilmiöpohjaisesti, itse-ohjautuvasti ja monialaisesti. ■

Anna-Liisa Hännikäinen-Uutela

projektipäällikkö

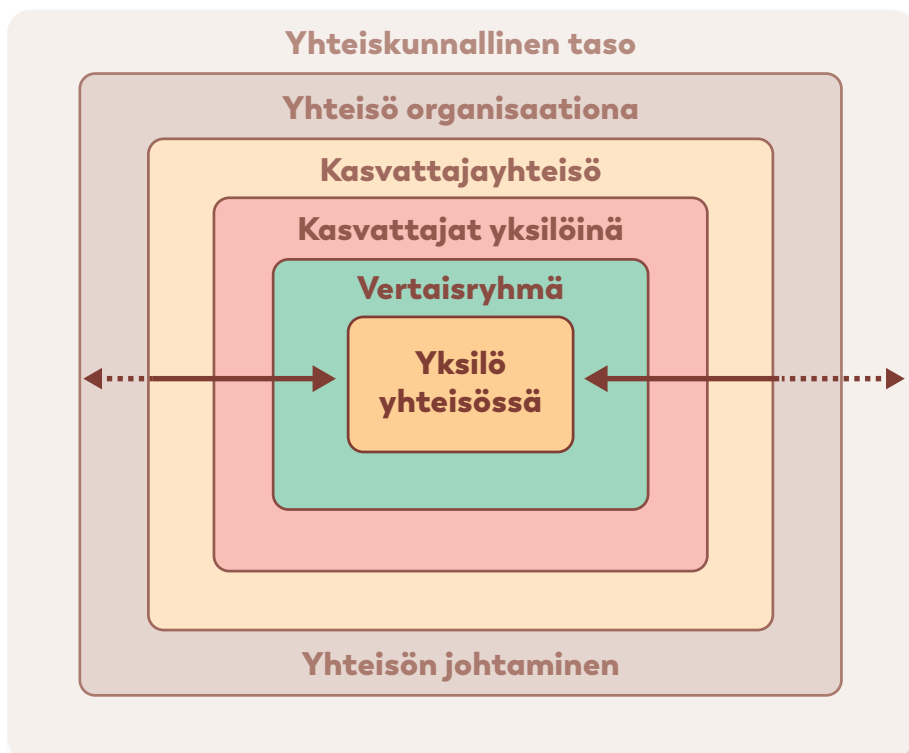
Mirka Lähdeniemi

TKI-asiantuntija

Osaamiskeskus Nuoska on yksi opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemästä ja rahoittamasta osaamiskeskuksesta vuosil-le 2020–2023. Nuoskan toimintaa koor-dinoi Kaakkois-Suomen ammattikorkea-koulun (Xamkin) nuorisotalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia.

Lähteet

Hännikäinen-Uutela, A-L. *Uudelleen juur-tuneet. Yhteisökasvatus vaikeasti päih-deriippuvaisten narkomaanien kuntoutuk-sessa*. 2004. Jyväskylän yliopisto. Jyväsky-lä Studies in Education, Psychology and So-cial Research 252.

Yhteisökasvatuksen ekologinen malli, Hännikäinen-Uutela (2004).

NUOSKAN YHDEKSÄN OSATOTEUTTAJAA

Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry

Monialaiseen yhteistyöhön liittyvien toimintamallien kehittäminen ja menetelmäkoulutus

Folkhälsan förbund rf

Ruotsinkielisen toiminnan ylläpitäminen

Förening Luckan rf

Ruotsinkielisten toimintaympäristöjen yhteistyön vahvistaminen ja kiusaamisen ehkäisyn toimintamallien kehittäminen

Mieli Suomen Mielenterveys ry

Materiaalien ja koulutusten tarjoaminen mielenterveystaitojen vahvistamiseen

Nuorisotutkimusseura ry

Vaikuttavuuden arviointi, indikaattorien ja laatukriteerien luominen

Kehittämiskeskus Opinkirjo

Hyvinvointia ja viihtyvyyttä parantavien menetelmien ja toimintamallien kehittäminen

Kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuuna

Nuorisotyön kartoittaminen ja kehittäminen sekä verkostojen ja lähiyhteisöjen yhteistyön kehittäminen

Vantaan kaupunki

Koulutusten, tapahtumien ja vertaistapaamisten toteuttaminen sekä ammattilaisten vuoropuhelun kehittäminen

Åbo Akademi

Tutkimuksiin ja selvitystyöhön osallistuminen ruotsinkielisten toimijoiden näkökulmasta

Keväällä 2021 Nuoska julkaisee verkko-julkaisun toimivista kouluissa ja oppilai-toksissa tehtävän nuorisotyön työmuo-doista huomioiden myös ammattiopis-tojen asuntolapalveluissa tehtävä nu-orisotyön – ilmiänsä oma tai tuntemasi hyvä käytäntö koulu- ja oppilaitosnu-orisotyössä. Laita meille vinkki!

SEURAA MEITÄ

Kotisivu nuoskainfo.fi (blogi ja youtube-soittolista)

Instagram [@osaamiskeskus.nuoska](https://www.instagram.com/osaamiskeskus.nuoska)

Twitter [@nuoska.oske](https://twitter.com/nuoska.oske)

Facebook [@NuoskaOske](https://www.facebook.com/NuoskaOske)

+**Nuorisotyö koulussa** -Facebook-ryhmä